

Mafsa ar preeſtītīchanu
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 lāp.
" puſgadu 85 "

Mafsa bei preeſtītīcha-
nas Rīga:
par gadu 1 rub. — lāp.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teek iſdohts fest-
deenahm no p. 10 fahloht.

Mahjas weesīs.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaschneels un apgahdatajs.

Mahjas weesīs iſnahl ween reiſ pa nedetu.

N° 46.

Sestdeena 18. November.

1878.

Rādītājs

Jaunalahs ſinas. Telegraſa ſinas. Gelschmeiž ſinas. No Rīgas: nedari, krāpſchana. No Vaičkalnes: uguns-greks. No Leelwahdes: nelaimīgs atgadijums. No Šķepinu muisčas: ſlepkawiba un ſlepawiba fakercchana. No Valles: nelaimīgs atgadijums. No Odesas: dimkārtīga lauliba. No Poltavas: nelina tauft. No Maskawas: breenīgīga lohys ſebrga. No Marinopoles: foħds ſirgu ſagim. No Pawlowskas: wilku daudzums. No Helsingforſes: ūdeguſchi bebrni. No Rīchas: baņija apsagta. No Kalugas: preefſchlaſſchanas pahr tizibū. Kara-ſinas. Grafa Schuwalowa zeloschana. No Gēzes. Wehl kahds wahrods draugeem. Lehdurgas un Turaidas bañizas u. t. v. Peelikumā: Nu-Ulmas ihpohītīchana. Graudi un ſedi

Jaunakahs ſinas.

No Rīgas. Trefchais ſapeeri batalons, preefch kura fa-nemſchanas tika un iehl teek nanda laſta, tāi 23 ſchā Novemberi Rīga pahnahfschoht.

— Šo ſwehtdeenu Latwieſchu teateris ſwinieschoht fa-wus 10. gadu ſwehtkus ar ſwehtku iuvertiri un teatera iſrah-dīchana.

No Nehwales teek ſinohts pahr ſchahdu breenīgīgu nelaimīgs atgadijumu: Tāi 3 ſchā Novemberi waſkarā nokrīta no wagonu rindas beidsama wagona, kas no Nehwales uſ Peterburgu brauza, konduktors $1\frac{1}{2}$ werstes no Šcharlotas muisčas. Wagoanu rinda ne-apstāhjabs, bet lihds tur nonahza, laida ſinu ſtanzijs preeſchneekam. Dohmaja, ka konduktors eerebis buhſchoht no wagonu kriſdamis par dſelſszela dambi pahrwehlees. Stanzijs preeſchneels nelika tuhlit pehz konduktora mellekt, bet aīſlaida wehl diwus brazeenus un tad til gahja mellekt un ko atrada: breenīgi ſabruaktu ūlweku! Laikam konduktors kriſdams bija uſ ſleedehm uſkritis un ne-ſpehjus pozetees, tā ka naſkdamas wagonu rindas wini braukusčas.

No Wilnas. Diwi ſchihdu kuptiſchi tā ari diwi muisčas ihpaschneeli tikuschi fanemti zeeti, tāpehz ka wilnu papihra-naudu taisſiūſchi. Wini tika kahdā Wilnas weefnīzā ſakerti, tur wini preefch 4 deenahm no Minskā bija atbraukusči. Jaw Minskā polizeja winus bija ewehrojuſe un wineem no tureenās bija kahds polizejas deenafineeks uſ Wilnu lihds atbrauzis. Isdewahs no wineem eemainiht kahdus wiltus deſmit-rublu gabalus un, tā tad putnini bija ſakerti. Iſmelle-joht pee wineem wehl atrada 24 wiltus deſmitrublu gabalus. Taikala iſmeklefchana ſchinī leetā jaw fahkta.

No Jaunjelgawas. Reti kahdā gadā mums bijis tāhds filts rudens tā ſchinī gadā, kas ari manams pee augeem

Mafsa
par ūdīnachan:
par weenā ſlejelas ſmalu-
rāſtu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, to taħda rinda
eenem, mafsa 10 lāp.

Redačija un ekspedīzija
Rīga,
Ernst Plates bilsch- un
grahmatu- drulatawā pee
Pehtera bañizas.

(loħkeem un pułehm). Tā par peemehru mums peenahkuſe ſina if Jaunjelgawas, ka tur ap Maħrtineem neveen dahrū ūkés, bet ari lauku ūkés ſmuči ſeedejufchās. Rudsu ūkés ſeedoht, it tā pa waſaras laiku. Mums paſcheem gabijahs diwus wainagus (krohnus) redseht, kas if ſchinī ruđen ſeede-damahm pułehm vihti. Jafala, ka waſara ūkés newar brangaki uſſeedeht.

No Maskawas. Tur tikkhoht polizijas deenafineku ſkaitlis ſtipri pawairohts, un ar rewolwereem iſrikohts, tāpehz ka ſlepenas fabeedribas ſawās riħkoſchanas iſplahtoſees.

No Bissas pilſehtas teek ſinohts, ka tur bijuſe leela iſ-riħkoſchana teatri Italijas ļehnina iſglahbſchanai par goħdu. Studenti, strahdneeki un laudis dewahs ar karobgeem, lahpahm un muſiki pee gubernatora dſiħwolla un tur ſauza: „Lai dſiħwo ļehnīsch, lai dſiħwo ļehnīneene! Bohħi ſlep-kawahm, poħsts sozialisteem!“ Gubernators iſnahza uſ balkona un ar firfinigeem wahdeem uſrunaja ſapuljejuſchoħs. Tē uſ reiſ lauſchu pulkā pahrprahga bumba. Kahds duh-ſchigs ſtudenti, waħrdā Pagani, un diwi ſaldati ſakhera no-seedsneeku, kas bumbu bija lauſchu pulkā eemetis. Noſeeds-neeku un wini beedris, kas veeder pee ſozialiſtu partijas, buhtu no laudim tā ſakoh ſaploħſiti, ja polizeja noſeedsneekus nebuhtu fargħa ſħanā neħmuſe. Par laimi bumba ſprah-dama now leelu nelaimi nodarijuſi, tikai diwus zilwekus weegli ee-wainojuſe.

No Makedonijas. Kā kahda Anglu awise ſino, tad Ma-kedonijā kahdam Bulgaru zeemam Kresnizai Turku ſaldati uſbrukusči un wiſus zeema eedſiħwotajus (pawifam 320 dwejheles) no kahwusči, tikai 4 wiħri, trihs ſewas un 2 behri paſpehja iſmukt. Leelas bailes wiſu apgabalu ſa-grahbusčas.

Telegraſa ſinas.

No Londones tāi 16. Novemberi. Kā „Standard“ iſ Kurumas zeetohkſniſha ſino, tad tāi 15tā Novemberi Roberta Kara-pulki zauri gahjuſchi zaur Durwojaili un aisdewuſchees uſ Kurumas eeļiū.

Tāi 23 ſchā Novemberi tikkhoht parlamente faſaukt.

No Romas tāi 16. Novemberi. Wairak weetās Italijā ir zilweki nonahweti, bet now ſinams, waj politikas eemesla deħi jeb waj if atreebſchanahs.

Geschäfes finas.

Nedarbi. Preelfch ne-ilga laika jaw finojam, ka pee lohshu wilfchanas daschi Rigas jaunekli naw teizami uswedschees; tagad schejeenas Wahzu awises lafam finas, ka daschi nedarbi nodarii, kas no mahziteem un ißglighthoem jaunekleem nebijs gaidami. Minetahs awises fino ta: Pa lohsefchanas laiku, kas tai 1mā Novemberi gildes namā notika (lauzineeki lohsefchanu natureja Latweefchu beedribas namā), kahdi 50 jaunekli, gan pee lohsefchanas peederedami gan tahdi, kas bija libdsā nahkufchi, bija fabeedrojuschees un tad dewahs daschadōs wiñusches, gan paſchā Rigā, gan Ahr-Rigā, un turp eedami daschadas nekahrtibas isdarija: dahmas tika aiflahrtas, lohgi un laterni tika eefisti, durwis, benki un schohgi fadausiti. Ar scheem nedarbeem nepeetika pahrgalvjeem, wini wehl eebruka daschās maises pahrdohntawās un wiñusches un turpanehma chdamas leetas, dsehreenus, glahses u. t. pr., pretojabs teem tur buhdameem polizejas deenastneeleem un waktnekeem un beidsoht wehl eegahja kahdā pulfsteu bohdē, kur wini bohdes lohgu fadausija un trihs kabatas (lefchās) pulfsteaus un weenu lehdi panehma. Polizeja bija pehz tam fcho nemeerneku wadoni, kahdu meefneku P. B. libds ar wina desmit beedreem issinajufe un zeeti fanehmuſe, kuri ismellefchanā padakai neleedsahs, ka pee mineteem nedarbeem peedalijuschees. Pehz waijadfigas ismellefchanas wainigee tika nodohti kriminalteejai un laikam foħds buhs tahds, kas turpmakeem loħses wilzejeem buhs par peelohdinachanu.

Krahpschana. Scho wafaru N. kungs dabuja wehstuli, kurā kahda wina paſhstama dahma wina luhds, lai fchaj aifdohdoht 15 libds 25 rublu. N. kungs nekahdu buhſchanu negribedams tamdeht fazelt, eedewa wehstules atnesejam lubgto naudas sumu. Peħz ne-ilga laika atnahja aktal wehstule ar tahdu paſchū lubgħanu, ta' ka beidsoht N. kungs to darsja polizejai finamu. Polizejai ari isdewahs wehstules fuhtitaju roħkā dabuht. Wehstules tika pefuhtitas zaur ekspresi. Kad nu aktal wehstule tika atnesta, tad polizeja gahja ekspresam libdsā un us tahdu wiħsi dabuja krahpnéezi roħkā. Wija kahda ne wiħi laba flawā stahwedama dahma, kas us tahdu wiħsi wiltigas wehstules rastibama, raudsija pee naudas tilt. Tagad krahpnéeze feħd zeetumā.

No Baifkalnes. No tureenas mums peenahluse fina, ka Stukes faimnekkam linus miħstoht nodeguſe rijs. Leefma bija is lampas ifschahwusfehs un ta' tad spatus aifdewdinajufe, zaur ko wiħfa rijs ar ugħni aifgħajha. Nerejti noteekħas, ka linus miħstoht rijs nodeg, tapeħż gan nebuħtu kewetā, kad sem-kohpjus atgħidinajam, lai linus miħstoht ar ugħni prahligi ap-eetahs. Masa ne-usmaniba fe war padarist leelu leelu nelaimi.

No Leelwahrdes puſes mums peenahlis finojums pahrfħadu breefmigu atgħidju: Lan 7ta Novemberi wakarrā ap pulfsten pufastoneem tika dselszeta 52ta werstie kahds zil-wieks, wahrdā M., no nahħamas masħines un wagonu-rindas fabraunkts. Breefmigi bija ko flatitees, wina fabraunktas meċfas un wihs dselszeta iſlaifitahs fmadsenes redsoht. — Schis breefmigs notikums no jauna atgħidina, ka nebuħs us dselszeta eet jeb kawtees, iħpaſchi wehl tħaddeem, kas cerebuchi. Jaw deesgan zeeti ir-waldifħana aifsegu, ka nebuħs pa' dselszlu staigaħt, bet deemshehl wehl roħnħas zil-wieki, kas fħo paweħli pahrlahpi un nekkla ja us waktnejka pamah-

għiħanu un ta' tad tħiġħi prahħa, par fawu dsiħwibu nebed-dadami, staiga pa' dselszżelu. J. Lih.

No Wentspils. Wina reisu paſneedsam kahdu finu, kuru is "Gold. Anz." isneħħam, ka baptistu starpā wina basnijā biju fe kauſħanahs; tagad waram finoħt, ka ta' leeta zitadi biju, prohti ta': kahds is baptistu draudhs iſſleħgħi loħżejjis għribejjs ar waru baptistu basnijā (lubgħanahs namā) eelaw-stees, un kad wina pahar ar labu negribeja atkăpptees, tad wajjadseja pee stiġra keem liħd sekkem kertees. Swieħħineeki to redsedami doħmaja, ka noteekħas kauſħanahs, un us taħbi wiħsi augħċam mineta fina awises nahkse.

No Schkeipinu muixħas (Bauskas aprīali) „Mit. Ztg.“ paſneeds f-ħadu finojumu:

Tai nafti no 5ta us 6ta Novemberi Schkeipinu muixħas sagħi raudsija eelausteess, bet zaur waktneku usmanibu un zitlu kauſħu peenahlus ħanu wina tika isbeđetti un aifdifti. Oħra riħta (prohti pirmdeenā) eibrauza Schkeipinu muixħas kroħgħi diwi zil-wieki, us kureem newareja labas doħmas tureħt, un kad fħee sawus ratus bija fiedel ċebraku kroħgħi un sawus diwi tgħiġi aplħopħuschi, tad wina eegħajha kroħgħa un fahla tur dser. Kroħd sinekkam, kam fħee diwi zil-wieki jaw paſchā eefahċamā bija par bleħscheem iſslu kroħgħi, fchihs doħmas wehl tika op-siprinataz zaur fħo żelnekku sawadu iſtureħħanohs un fl-epenu farunafħanu; kroħd sinekkas tapeħż nofuħtija finu us Schkeipinu muixħas polizeju, ka kroħgħa atroħnħas diwi zil-wieki, kas-winam par bleħscheem islekkotees, tamdeħħi lai waijadfigo isdaroh, ka waretu toħs diwus zeeti fanem. Kad peħz il-għala laika neweens no muixħas polizejas ne-atnħaża, tad kroħdinekk jaħsfu aissuħtija finu us Bauskas pilsteefu.

Zeljnejki pa to laiku bija dseħħi un kad jaw tumiħi fahla mestee, tad wina taifijahs us aħħra kroħgħanu. Kroħdinekk wina em fazzija, ka wina nevaroht aħħra kli aħbraukt, pirms muixħas polizeja, kurax winfħi finu loidis, nebuħs kroħgħi atnħu, tapeħż lai wina meerig paleekloħt un tik ta' wareħx kroħgħi aħbraukt, kad polizeja wina paſes buhs par riktagħahm atsinu. To d'sirdejuschi abi swieħħineeki palika toħti du f'miġi, fazzehla leelu troħsnī un fahla draudeħt, ka wina katra nobeqħs kroħgħi, kas-winam neħħas kroħgħi aħħra kroħgħi. Te kroħdinekk pamanija weena swieħħi klabatā rewolweri, kuru wina isdewahs is labatas israut, un tad raudsija ar kroħgħa kaušħu paħiġi swieħħi attur ħixx, bet fħee iswilka garu nasħħus (dunħħiħus) un usbruka teem zil-wieki, kas kroħgħa bija, un ewwino ja pizzu zil-wieki, kuru starpā weens wiħrs tika tibbi eewainoħ, tam għandrihs wiħs weħħdars pahrfħek. Us tahdu wiħsi wina ismuka. Ap to paſchū laiku atnahja Bauskas pilskungs ar kahdeem saldateem un peħz kahda brixtina dabu ja, ka tuwejja mesħinā kahdi zil-wieki pamanit. Pilskungs ar fawwem saldateem un ar ziteem kroħgħa taudim, kas wehl nebijs eewainoti, aisdewahs us mesħķu, apstahja to un eefahla ta' fakħt klapierjakti, lai bleħsħus waretu fakert. Kad mesħinā wiħdum tuwojħas, tad diwi wiħri isleħza un grisejja aismuki. Saldati wina em fħajnejha preti un tee zili kroħgħa taudis toħs pasina, ka tee esohħi tee bleħsħi. Weens no wi-neem tureja pistoli roħkā un iſkrija weenam saldatam, bet ta' nekkla fabaibitees, bet turpreți us pilskunga paweħli ar baxx-żonni bleħdim duhra, ta' ka tas-gar semi patrta. Wina beedrim, kurax saldati ari usbruka ar bajonettem (pikkem), is-dewahs ismuli, pee kam us wina tika fħaħħi, bet pa' tumsu newareja labi meħrekk. Kamehr taudis wehl nodarbojaha.

ewainoto blehdi aistwest, te dabuja finaht, ka tuwejā frohgā kahds eewainohts zilwels eenahzis nahts-mahju luhgdamees. Pilskungs tuhlit us tureenu aisdewahs un atrada ohtru blehdi, kas no schahweena un bajonetas duhreeneem bija eewainohts.

Abi blehchi, no kureem weens, ar wahrdu Berkis, no ee-wainoschanas jaw nomira, ohtris ar wahrdu Leichmans, ee-wainohts tika us Bausku aistwest, — abi wini daschadu no-segumu deht tika melleti. Schee abi blehchi esohrt tee pa-schi, kas preefch kahdahm nedelahm to Grizmani Bludschas frohgā noduhra, par ko fawā laika „Mlahjas weesi“ finojam.

Pee tahs nupat pehz „Mit. Ztg.“ pafneegtahs finas pahrt noseedsneelu fakrfschanu Schlepinu muishas frohgā warant pehz „B. S.“ wehl kahdus wahrdus peelikt. Tai 6tā Novemberi Bauskas pilskungs v. Borschwing zaur diwi jaht-neekem dabuja finu, ka Bornsmindes (Schlepinu muishas) Leijas frohgā pasihstamee laupitaji un fleylawas Beesais („Mit. Ztg.“ winu nosauz par „Berki“) un Leichmanis kahdus 3 zilwels esohrt eewainojuhchi un wehl zitus nedarbus daroh. Us pehdahm pilskungs usaizinaja majohru Djakonowu, lai tas panem kahdus 8 apbrunotus saldatus un brauz winam lihds us breesmu weetu. Jaw pehz ihfa brihscha pilskungs, majors, asefors barons Drachenfels, 8 saldati un ministerialis 2 pista-ratds eefehdufchees, aisbranza, wifi kreetni apbrunojuhchees. Wineem pakat steidsahs dalteris. Leijas-frohgā atbraukuschi wini atrada leelu pulku laushu, pa dalai ar, pa datai bes eerohtscheem, un 4 eewainotus zilwels: Sadeiku fainmeekam bija wehders usgreesis, krohdsineeks, Latscha fainmeeks un kahds alminu-kalis Fihlups bija wairak waj masak ar noji eewainotti. Krohdsineezi isslauchchinadams pilskungs dabuja schahdas finas: Muishas kalps Auninsch abus rasbaineekus ap pulksten desmiteem no rihta eewedis frohgā un ar teem tur dsehriis lihds pulksten 12, winus reisahn ari pee wahrda faul-dams. Schee breesmigee wahrdi ari krohdsineezei, kuras wihrs nebija mahjās, bijuschi pasihstami, tadeht ta fahlupe lohti bhetees. Winas luhgschanu, lai Auninsch breesmigohs weesu wedoht prohjam, tas now palkausjis, bet aigohjis weens pats. Blehchi nu fahluschi nekaunigi usbrukt krohdsineezei un winas 13 gadus wezai meitinai un draudejuschi abas nonah-weht, ja nepadohschotees. Tani brihdi eenahzis muishas kallejs un eraudsijis, kas ir, tuhdat dewees us muishu un wagarin luhsdis palihga, bet tas to strupi atraidijis. Pa tam ari Sadeiku fainmeeks un 4 alminu-kali eenahkuschi, un ap pulksten trijeem pats krohdsineeks, kur rasbaineeku abus ween-juhgu ratus lizis eewest stalli. Schee to pamanijuhchi, nu tuhdat fahluschi ar nascheem durt un schaut. Naschu duhreeni, ka jaw minehts, mehrki trahpijuschi, schahweeni turpreti ne. Cekam krohdsineeks bijis eewainohts, winsch Beesajam at-nehmis rowolweri un fauzis pa tam jo leelaka pullā fanah-kuschos laudis, lai winam palihdoht to fanemt, bet neweens now ne pakstejees! Turpreti kahds no lohsefchanas pahrnahzis jauneklis, wahrdā Gehgeris, lohti duhfschigi isturejees. Tis ko dabujis finaht, kas ir, winsch steidsees frohgā, pakampis malkas pagahli un ar to rasbaineekam Leichmanim tik smagi metis pa galwu, ka tas fahzis flurbloht; ohtres siteens to nogahsis gar semi. Bet drihs tas atkal uslezhis un abi ar Beesajo zaur lohgu aigohgschi, fawas drebbes pa datai frohgā atschahdam. Schee finu fanehmis un tureenas buhfschanas labi pasihdams pilskungs tuhdat lihds ar wifem apbrunotem laudim dewees us tuwejo meschinu, kas no wifahm pufehm

tizis aplenkts, samehr majors ar trihs saldateem meschinu ismel-lejis. Vojis lohti tumfchs, tamdeht melletaji nehmufchi wehi-lukturus lihds. (Kā schi ismelleschana beidsahs, to augscham peeminejam fawā finojamā pehz „Mit. Ztg.“)

No Walles mums peenahzis schahds finojamē: Oktobera mehnesi Walles Tuktenu fainmeeka gahjeis gahjis jumtu lah-piht, un us rijas jumtu kahpdams nokratis un krisdams tā fasitees, ka tuhlit garu islaidis. — Zits nelaimigs notikums atgadijahs R. muishas S. fainneefam. Winsch abas rohlas linu mihtamā (lauschamā) maschinā netihschus elaidis. Maschine rohlas tā fadragajuſe, ka nelaimigais drihs pehz tam nomira.

Gr.

No Odesas awise pastahsta schahdu atgadijumu: Pee Odesas pilseftas peerakstais birgelis, Gavrilo Schwezs, bija 1871mā gadā feewu apnehmis is Sitschawkas zeemu. Kad nu wina feewas wezakee pastahwigi no wina naudas prafija, tad winsch, lai no tahlahm naudas prafischananm waretu pafargatees, aisdewahs us Odesas pilseftu. Sche wina feewa winam palika ne-ustiziga. Schwezs dewahs pee fawas feewas-mahtes un luhds to, lai ta winam palihdoht wina aismulucho feewu atpaka dabuht. Kad nu tas ne-is-dewahs, tad winsch par fawu ne-ustizigo, aigohgschi feewu wairs neruhpejabs. Pehz tam winsch aisdewahs us Mohrbachas zeemu un kad us wina paf nebija ussibmehts, ka winsch prezjees, tad winsch 1875tā gadā pa ohtru reisu apprezejabs. Wina pirma feewa winu apfuhdseja pee teefas, ka winsch diwi feewas lizis peelaulaht. Teefas prafija primo feewu, waj wina fawu wihrū mihiht un waj gribohit atkal ar wina kohpā vishwoht, us kam feewa atbildeja ar „ne“ turpreti ta ohtra feewa teiza, ka wina fawu wihrū mihiht un no ta negriboht schirktees, lai nahkohit kas nahldams. Schweza (apfuhdseta wihrā) adwokats, Schlepniews us tam norahdijo, ka pirma lauliba esohrt dabigi schirkita un to wairs nefahda basnizas teesa nesphejohit fawenoht. Schwezs ne-esohrt nela launa darijis, bet launums tiku nodarihts, ja teefas winu par wainigu noteefatu, zaur ko nelaimē par wifū familiju nahktu. Kad schi leeta nahza swehrino teefas preefchō, tad Schwezs tika par newainigu atsichts.

No Poltawas. Tureenas awise „Riedela“ raskia, ka minetā gubernā kahdā zeemā laudis negrib ka negrib aprast ar petroleum, wini wehl ka pa wezam dedfina skalus. Winsch lamajahs par petroleum un nosauz to par „welna taukeem.“ Wini stahsta schahdu pafaku, ka petroleum pafaulē zehlees. Winsch, nejin kahda eemebla deht, Kawkasa apgabalā eefkrehjis semē un pafudis, ka ka wina tauki ween semē atlukuschi. Is cheem welna taukeem nu iszelotees petroleum. Ta laudis dohma, ka petroleum no welna zehlees un tamdeht negrib to bruhkeht.

No Maslawas. Kā tureenas awise „Mock. Bād.“ fino, tad Maslawas aprinkī plohfotees breesmiga lohpu-fehrga, kas zaur lohpu bareem is deenwidus-kreewijas eewesta. Pa dalai semneeki ari pafchi esohrt pee tam wainigi, slimohs lohpus no wefeleem ne-atschirkdam, un ari zaur to, ka wina krituschobs lohpus lohti felli semē aproh. Netruhlest ari tahdu, kas sprahgufcheem lohpeem ahdu nodihra un us tahdu wijsi fehrgu jo tahtas isplahta.

No Marinopoles (Zelaterinoftawas gubernijā) teek finohts, ka Nowofpaskojas zeemā kahds semneeks nosadfis ohtram surgu. Apsagtais dinahs ar fawem kaimineem saglim pakat un to

nokerdamari nospreeda, wian tuhlit apstrahpeht. Dufmige semneeki pefehja sagla kahjas pee sirga astes un palaida sirgu wakam, kas us mahjahn aisskrehja. Kad sirgs mahjabs pahrskrehja, tad apstrahpeto sagli atrada nedshwu. Teefas nehuschias fcho leetu ismeklefchanâ.

No Pawlowskas. Kä kahdas Peterburgas awises finoja, tad ap Pawlowsku dauds wilki eeradufches, jo wilki neween zeemeem usslifiht, bet pat Pawlowskas pilseftâ eebrukufchi un pa paschü deenas laiku. Tä par peemehru täi 6tä Nowemberi wilki pilseftâ eenahza un weenu funi nokohduschi aissefa probjam. Deenu preeskch tam diwi wilki eelausahs hussaru regimentes stalli un tur weenu kumelu nokohdâ, ohtru farehja un ja tresshais nebuhtu kahjas wakam laidis, tad tam ari nebuhtu labaki klahjees. Tai paschâ deenâ wilki ari usbruka wakts-saldatam un ja tas nebuhtu pee laika drohschâ weetâ fleshees, tad deesin, kâ winam buhtu klahjees. Kä rahdahs, tad tur waijadsehs stipru medischau fahlt, lai zif nelo waretu wilkus isskaust.

No Helsingforfes. Hipfas zeemâ nodega kahdam tureenâ edsfihwotajam peederiga mahja, pee kam ari wina 3 nedelas weza meitina sadeguße. Wihs bija aissgahjis meschâ stihpas mokleht un drihs pehz tam ari feewa aissgahjuße, fawus diwi, vrohti septiari un peezi gadi wezus behrnus mahjabs atstahdama. Kä dohmajams, tad uguns skaidâs eekrituse un us tahdu wihs nelaime radufchis. Leelakee behrni isglahbusches, bet masais behrniasch atradis leefmâs fawu nahwi. Schis nelaimigais atgadjums atkal leezina, ka naw pareisi, kad behrnus weenus paschus mahjâ atstahj.

No Rschawas (Tveres gubernijâ). Kä no tureenâ teek suohts, tad Rschawas pilseftas leelaka basniza Oktobera mehnesim heidsotees tikuje aplaupita. Skaidras naudas ween isragti kahdi 2000 rublu, bes tam wehl fwehtbildes un daschi dahrji basnizas gresnumi. Wifu sagtu leetu wehrtibu rehkinu us kahdeem 10,000 rublu.

No Kalugas. Tureenâ garigâ seminarâ, kâ kahda Kreewu awise fino, teekoht noturetas preeskchlasifchanas pahr to star-pibu, kahda atrohnahs starp pareistizigeem un raskolnikem. Preeskchlasifchanas noteek fwehtdeenâs un tâhs teekoht wadiatas no mineta seminara direktora archimandrita Michaila. Leels lauschu pulks, ihpaschi feewefchi us schim preeskchlasifchanahm fanahl.

Kara-sinas

Isgahjußchâ numurâ telegrafa sinâs finojam, kâ Anglija ee-fahkuje karu ar Afganistani; tagad jo plashaki fcho leetu pahrrunasim. Anglija bija Afganistanes emiram pefuhlijus rafstu ar to nosfajumu, ja emirs fchi raksta prafijumus libds 9tam Nowemberim nebuhs apfohlijees ispildiht, tad Anglija fahfchoht karu. Emirs nela ne-atbildeja un tä tad Anglija aisslaida pee faiveem kara-pulkeem to pawehli, lai eetoht pahri par rohbeschahn un ar to nu bija karfch fahkti. Pahr ee-fahkleem kara-darbeem nahk tikai sinâs no Anglijas puses.

Wifas libds schim atnahkufchâ sinâs kohpâ fanemdami waram schahdu pasinojumu pasneegt. Wifu pirms mums ja-eewehero Alimusjidas zeetohfnitis, kas Afganu pirma aissahweschanas weeta preeskch Riber zela-weetas. Schi Angleem wifu pirms bija ja-usbruhl. Tai Stâ Nowemberi jaw dabuja Anglija kara-pulki to pawehli us marfcheerefchanu un täi 9tâ Nowemberi wini nometahs Alimusjidas tuwumâ. Papreeskchu no-

gahja tur diwi regimentes, pehz tam atkal diwi regimentes utnostahjabs tä, ka wini zeetohfschua aissahwetajus, ja teem buhtaja-atkahpjabs, waretu fawangoht. Kad kara-pulki waijadfigâs weetâs bija nostahjusches, tad generalis Brauns (Browne) fahka zeetohfnitum usbrukt. Kad Angli us 2500 fohtem bija zeetohfnitum tuwojusches, tad fahka fchaut. Ap pusdeenas laiku ari no zeetohfnichâ puses fchahwa. Virmais fchahweens valika tä fahkt gaisfâ; ohtris fchahweens bija labaki mehrlechts, tas pahrskrehja Angleem par galwu. Angli wehl nebija fawus leelohs leelgabalus us augstahm weetahm nostahdijuschi, wini pa to starpu fchahwa ar faiveem jahtneeku leelgabaleem. Alimusjidas zeetohfnitis fahka arweemu duhfschigaki fchaut. Kamehr us fchahdu wihs Angli ar M. ganeem us fcho pusi weens ohtru apfchaujia, tamehr jits Angli pulks bija us ohtru pusi nostahjees un fahka ari fchaut. Afgani duhfschigi turejabs. Ap pulksten weeneem bija Angli leelgabalus us kalmu uswilkuschi un nostahdijuschi weenu leelu leelgabalu, ar kuru schauj 40 mahrzinu fmagas lohdes. Ar fcho leelgabalu wareja fiprati zeetohfnitum usbrukt. Kamehr Angli ar leelgabaleem fchahwa, pa to starpu winu kahjineeku pulki ar weenu wairak tuwojabs zeetohfnitum. Wifu deenu ar leelgabaleem fchahwa, bet Afgani nepadewahs. Tas bija 9tâ Nowemberi. Tai nakti no 9ta us 10to Nowemberi Afgani bija klujam Alimusjidas zeetohfniti atstahjuschi, laikam atsikhdam, ka tah-deem leepleem Angli kara-pulkeem nefpehfschoht atturetees. Tai 10tâ Nowemberi Angli eenehma Alimusjidiu bes kahdas pretofchanahs.

Tas ir Angli virmais kara-darbs; turpmakas sinâs mums rahdiks, kâ Angleem us preeskchus isdohfees.

Cekam tahtaki suojam, mums ari kahds wahrdâ peseekams pahr Angli kara-fpehku, ar kahdu wini Afganistanei usbrukt. Libds schim Anglija us Afganistani efoht aissuhlijus pawišam 45,000 kareiwjus, jahtneekus, kahjneekus un leelgabalneekus kohpâ fahfaloht. Dauds leelaku kara-fpehku ari Anglija mwarehs schim brihscham fuhtih, jo kara-fpehku ustureschana dauds pagehr. Tä par peemehru weenai jahtneeku regimentei (1600 jahtneekit) wajaga pee apkohfschanas un usturas dauds; Madras jahtneeku regimentei preeskch apkohfschanas ir 238 sirgu gani, kahdi 700 seena plabweji, 24 sirgu tihritaji, 24 uhdene-nefeji, 16 wehrfchus dsineji, 10 strahdneekit. Tas tikai preeskch 1 regimentes. Kur nu wehl elefant, sirgehseit un kameeli, kas pahrtiku nef un kas leelgabalus wed.

Grafa Schuwalowa zeloschana dara awischneekem un politikas wihireem deesgan galwas lausifchanu. Kä lasitajeem sinams, tad grafs Schuwalows beidsamâ laikâ daschadâs politikas darifchanâs usnehmis zeloschana pee ahrsemes leelwal-stim. Winsch fawâ laikâ bija par Kreevijas weetneeku Londonê, tad winam bija darifchanas us Berlines kongres; kad Berlines kongres fawas darifchanas bija beigufe, tad Schuwalows bija Parihse un pehz tam Wihne. Kä jaw minejam, tad awischneekem leela galwas lausifchanu, kahdas darifchanas gan grafsam Schuwalowam bijufchas Parihse un wehlak Wihne. Kahda Berlines awise bija to finu ispauduse, ka grafs Schuwalows, tik libds ka fawas darifchanas Londonê buhfchoht nobeidsis, aishohfchotees us Wihni par Kreevijas weetneeku (wehstneeku). Schi fina wehlak israhdijscheks par nepilnigu, jo grafs Schuwalows gan Londonê nepalifchchoht, bet Londoni atfahfchoht, tik libds ka fawas darifchanas buhfchoht heidsis; winsch ari kahdu laiku ustureschotees Wihne, lai daschâs fa-

runas un nolihgumus waretu nobeigt, bet tad ari Austria at-
stahfchoht. Pee Schuwalowa darischanahm, ka lahda ahrse-
mes awise sino, peederoht ari tas usdewums, ka kristigeet tiltu
Turzijā no muhamedanu pahestibahm paſargati un kamehr
ſchi paſargafchana ne-efoht apdrohſchinata, tad Kreewu kara-
pulki Turziju pawifam newaroht atſcht. Tas ari nosazihts
Berlines meera-nolihgumā, kas Turzijas waldibai ja-ispilda.
Lai Turzijas waldiba fawu peenahkumu isdaritu, pee tam ari
zitahm leelwalstim japhalihds, prohti zitahm leelwalstim janahk
jalihgā, Turziju veespeest, ja wina ar labu prahtru fawu us-
dewumu ne-ispilditu. Kā prohtams, tad ſchiniſ farunās teek
wiſſ fmalki pahrfpreests un norunahts, bet wiſu ſchē plafchi
peeminekt, par dauds laika un weetas ainsnemu, peeteek lad
ſinam, labdās darischanās grafs Schuwalow's fawu zelofchānu
usuehnis.

No Ge ses (Schweizē) teek sinohcts, ka tur schinis deenās dauds ſneega ſafniſis, ta ka weetahm pa dſelſſzeti newarejuſchi braukt, tapehz ka dſelſſzela fleedes pawifam bijufchaz aif-ſniguſchaz. Dini deenas newarejuſchi braukt, lihds eefvehja dſelſſzela fleedes til tahlu notihriht, kawareja ar braukſchanu fablt.

Wehl fahds wahrds drangeem.

Pehrn Latweeſchu laikrakſtōs eedrohſchinalohs aiznaht un lubgt „ſinatnibas un tautas drauguš,“ lai krahj un palihdsfigi peetuhu Latweeſchu tautas gara mantas (paſalas un tei-kaſas, mißklas, ſakamus- un puhschamus-wahrdus), — lai zaur kahdas Maſkawas Keiſarifkas beedribas uſtizibu un peepalihi-ſibu waretu ſchihs mantas glahbt if aismirſtibas muhſchigeem wilneem, ſinatnibai un Latweeſchu toutai par labu. Ko aizi- nadams un lubgdams zereju, tas goda laikā peepildiees, jo leelifti Latweeſchōs naw truhjis neds ſinatnibas, neds tautas draugu. Brähws pulzixſch darbigu tauteefchu un pat tau- teetes nenokuſuſchi lihdſejurichi darinahit uskemu kohydarbu, ne- apnikuſchi tezinajuſchi us Maſkawu brangus krahjuminaus. Neds newata, neds tehtini naw atturejuſchi kreetnohſ tautas dehlus un kreetnas tautas meitas no ne-apraſteem puhslineem. Tahda preekſchühme, tahda uſtiziba brihnitſchigi dubſchina, ſtiprina un ſpirdſina pat nebaltas deeninās. Sawā laikā un weetā goh- dam mineſchu ſawu draudſigu palihqu mißlus wahrdus.

Draugu valihdsiba un usfiziba jaw ſeewenojuſe manas roh-
kas prahwu tautas mantu krahwmu. Weena dala no ſchihs
mantas jaw ſagatowota preekch drukas; ohtra wehl ſagata-
wojama. Lihds gaidamu antropologijas ifftahdi, lo beedriba
nodohmajuje notureht nahlojchu waroru, Latweefchu krahwums
nevatuchs isnahkt if ſpeestawas. Jaw tadeht naw wairs til
wareni lo ſteigtees, un jauni krahwumi, lo valihdsigas rohlas
gribetu peefuhtih, waretu wehl rho ſeemu atrast weetu ifdoh-
damā grahmata. Pa dauds jaw nekas nebuhs; tadeht tas
no zeen. tauteefcheem woj zeen. tauteetehm paſrahdahs ar-
ween wehl labu darbu, kas wehl krahs un peefuhtihs minetas
mantas.

Pa tam augdama draugu pol-hësiba audinajuse ari pa-
schus mehrkus, paplofchinoju re pojchus nodohmus. Nadahs
dohmas, ka buhtu derigi isdoht faktrahtas mantas ne weenä
krabjumä, bet diwöd. *) Weenu krabjumu, ka jaw sinohsts,
isdohs Maskawas beedriba preekfch sinatnifleem mehrkeem.
Schim krabjumam waijadsetu bunt tik plofcham un vilniagam

^{*)} Weens no darbigaleem palligheem un usfahstu etnograafslu darbu felminotajeem, M. Ahrona lunga, jaw preelsch lahya laila draudsigt pastei-dses yasinoet „R. Q.“ var fcho varlaachinatu Maßkanneseu nodobmu.

zīk ween ſpehjams. Oħru krahjumu nozerejuſči iſdoht da-
ſči Maſkawas Latweeſchi preeſch fawas tautas.

Shini ohtra krahjumā pirmā lahgā warbuht peetiks ar teem daitakeem kohdoligakeem seedeem. Tautiskam krahjumam ja-ir lehtam, — lai ari tas mäsaikas tautas behrns waretu pirdsinatees un siiprinateses tautas gara dailumeem. Lai to waretu vanahkt, lahdi Maskawas Latweefchi fagahdajufchi naudas masuminu preeksch drukas. Kad fchis krahjums wa-rehs eet tautas, nääc nosakams. Sinatiskam krahjumam us wifadu wihsi klahjahs eet pa preekschu.

Tautas mantu krahjums, preefsch tautas paschās isdohdams, nedrihki, finams, rāhditees bes Latweefchu Lihgas mihiakeem lolojumeem — bes tautas dseefmahm. Bet tē nu atgadahs daschadi gruhtumi. Kahdas dseefmas krahjumā usnemamas? Kahdā kahrtibā, kahdās nodalās tāhs fastahdamas? Kas ar Latweefchu tautas dseefmahm wairak nodarbojēes, pasīhs winu dabu. Dascha laba ihſa dseefmina iſteckahs us pirmo azu usmeteenu ne zīk jauka, ne zīk eevehrojama. Tas nahk daudzreis no tam, ka mehs daschu labu tautas dseefmu wairs pilnigi nefaprohtam. Dauds, dauds Latweefchu tautas dseefmas dseedamas tik finamā laikā, finamā weetā (Gelegenheitslieder). Kad par preefschibni Jahnū dseefmas nedſird Jahnū wakarā un turklaht nesin Jahnū wakara eeraſchās; kahsu dseefmas nedſird kahsās un nesin wezās kahsu eeraſchās: tad ari nesin, ko dascha laba dseefmina ihſti iſteiz, tad nesin, us kahdu leetu, us kahdu darbu ta ihſti birdina fatwus weeglus seedinus. — Rau kadehk buhtu lohti kahrojams, ka dseefmu krahjeji labi eepafibtohs ar tautas wezahm eeraſchām un ka tautas eeraſchū krahjeji tohs usſihmetu kohpā ar tautas dseefmahm, kas us finamu eeraſchū finamā weetā ſihmejahs.

Schē nu muhsu darbs un muhsu luhgums draudſigem pa-
lihgēem paleek dauds plaschaks. Mumus buhtu jasīn wezās
tautas eeraſchās, mumus buhtu jasīn wezās dseeſmas, kas fib-
mejabs us ſchihm eeraſchahm. Mumus tadehl ſirfnigi jaluhds
wiſi, kas wehl gribetu weizinahf uſſahktu kohydarbu, kraht un
peeſuhtihf, bei minetahm gara mantahai ari wehl wezahs lau-
ſchu eeraſchās waj mahnu darbus, (kohpā ar dseeſmahm), kas
fibmejabs p. pr.: us lahsahm kristibahm, behrehm un zitahm
dſibrehm; us Jahnū wakaru un ziteem ſwehkteem gadſkahrtā,
us darbeemt laukā, iſtabā, rijā, maliutwē un ziteem darbeem.
— Zeru, ka zeenijamee tauteefſhi un zeenijamahs tauteetes,
kas lihds ſchim tik darbigi un draudſigi valihgā nahkuſchi uſ-
nemtōs tautifſkōs darbōs, neleegfees zik ſpehdami, kraht un
peeſuhtihf ari wezahs lauschu mahnu eeraſchās, kohpā ar dseeſ-
mahm, kas us tabm fibmejabs.

Мана адресе та рати: Въ г. Москву, въ Московскую I. гимназию, у Пречистенскихъ воротъ. Учителю Федору Яковлевичу Трэйланду.

Fr. Brihwsemneels.

Lehdurkas un Turaidas basnīzas.

Wluhsu zeenigee basnizu preelfschneeku lungi schogad basnizu aplohpfschanu nehma preelfschä un waijadfigabs weetas treetni islaboja. Jaw pehrn zeen basnizu preelfschneeki tureja par waijadfigu, Lehdurgas basnizas ahrpuses islaboschanu fahlt, het la mehr us sonwenti par to bij weenojuschees, tad materiala wefchana bij par weblu, un bij jayaleek us preelfschdeenahm.

Tad nu pagahjusčā seemā pehž waijadsības materialu pērvedā un mafarā illabšanas darbs vadāribs.

Lehduras basnja ir stalta muhra ehla ar tilpat staltu tohrni
pehz fha laifa wihses buhweta, bet nu pehz ilgakeem gadeem
weetu weetabm bii lafki nokrituschi. dasdas flesges satrubde-

huschus un tohraa jyntam pehrwe nodiluse, tapat wehl basnizas dahrja seftas muhri bij islahpami. Wisi schee mineti un wehl tahti shkasi darbi tapa scho wasaru ar welshnu galâ westi, ta ta atlal waram ar Deewa-nama isglihtoschanu lepotees. Vateziba zeen. basnizas preelschneela leelam fungam, las kreetni schohs dorbus wadija.

Turaidas basnizina nu jaw labi weza lohla ehla (buuhweta 1751mā gadā) draudeja lohjās wairs nestahwēbt un tad wehl wairak avskutija, tad atradahs par waijadsigu, tohrnam jaunu jumtu fīst, pašcas basnizas jumtu išlahyīht un seemela pušē stipraku pamatu līlt. Wehl altara lohī jaunu grihdu līla un tohrni glihti pahrephrweja. Wīfī ūchee dorbi tapa ūcho wasaru padariti, tā la waram zereht, la wina wehl laqdu gadu desmitu turesees.

Var muhsu basnizahm runojoht gribu laftajeem ihsumā pa-
stahsiib zit muhsu basnizu-ralsids wehsturigā sinā ussīhmehts us-
glabajees, un lo wihi man stahsiijuschi. Bet fchē mums jafla-
tahs rāhdus gadufimtenus atpakał.

Vaschi pirmee ewangeliuma fludinataji, ta finams, Widsemē ir bijuschi latolu preesteri un Turaidā*) muhsu paganu senteh-weem ewangeliuma gaismu atneša ap 1187. gadu, kur drihs pehz tam basnizu ustaistiuschi, tad toreis Turaidas pils aprinkis libds pat juhrmalai sneedsis, tad wehlak par waijadfigu rāhdijees wis-masak lahudu luhgschanas-namu wairak us aprinka widu eetaishti, lat Deewa-kalpochanas deht nebuhtu dascheem 30 waj 40 werstes janostaiga.

Pirmo taibdu luhgshanas-namu wehl latofu tijibas laikā us-taifisjuschi kahdas wersles np tagadejas Lehdurgas (toreijs Ledi-gora faulda), starp teem tagadejeem Aijasch Dīka un Kırka sem-nekeem, kur tad preesters no Turaibas nahzis Deewa-wahrdus fludinahbt

Kad Iuhgschanas-nams bija nobeidsees un wezs un pa tam eedsihwotaji bij wairojujchees, tad usbuhsweja kohla basnizu netahk no tagadejas mahzitaja muischias pee Benga mahjas, to nosauja par Jahna-basnizu. (Schi pate peedsihwoja to gohdu, ta wina Lutera issfaidrotas tizibas mahzitaji flaidru ewangelinmu jaw ap 1570to gadu sahla fludinaht un Turaidas mahzitaji if trescho fwehtdeenu gahja Deewa-kalposchanu notureht). Kad Jahna basniza sawu gaitu beidsa, tad pilskungi tureja par waijadfigu pee Lehdurgas neween basnizu, bet ari mahzitaja muischu grunteht. Ap 1622tro gadu basnizu tapat atsal no kohleem usbuhsweja tai weetd, kur tagad ta wisu weza kapfehta, prohti tai zeta malâ pa labu rohku, tas us mahzitaja muischu wed. Mahzitaja muischu uszehla tur, kur wina tagad stahw; wizat ari peedalija 4 faimneelus slakt pat mahzitaja walsti un nospreeda, ta no schi laika ne wairs, ta lihds schim, mahzitaji no Turaidas us Lehdurgu gahja Deewa-wahdus fludinah, bet ta nu no Lehdurgas if par 2 fwehtdeenahm 3schajâ janahk us Turaidu, ta tas wehl schodeen pastahw. Ta tad no masa Iuhgschanas-namina iswehrtabs pastahwiga basniza Lehdurgâ un Turaidas basniza palika ta salohi par filial-basnizu, kur tilai weena pate Turaidas walsts peeder.

Kels mahzitaja Goifrieda laikā laupitaji, no Sahmu falas laupidami un dedzinadami, nahkuschi pa Gauju us leju, kamehr ari līhds Lehdurgai aisslihbusthi. Beenijams mahzitais to isfisribis, dewees jahtchus pa fawas draudses mahjahm, luhgdams un uisslubinadams, lai scheem negantneeseem pretim turotees. Draudses behrni tā usmudinatti, leelā flaitā gahjuschi līhds ar mahzitaju pret scheem wasankeem, tohs uiswinnejschi, teem atnemdam iwi bagatu laupijumu, to zitur bij salauipijuschi, un tohs aissdzinujschi.

Kad schai basnizai deenas atkal bij slaititas, tad us to pafchu weetu atkal jaunu tapat no lohleem uszehla. Schinis trejās basnizas ya teem gadeem, famehr muhsu draubses isflaidrotahs tizibas gaishums atspihdeja, ir 9 mahzitaji ta Kunga wiyna-kalna zits pehz zita strahdajuschi. — Ta peenabza laiks ka ari zchi pehdeja sawu gaitu heidsa un draudeja faktist. Mu bij jahgahda atkal par jaunu Deewa-namu un ta tad heidscht basnizas preeschneeki un draudse us to bij weenojusches, ne wairs lohka

la lihds schim, bet glihnu un ruhmigu muhra Deewa-namu zelt. Grunts-akmins preelsch jauna Deewa-nama tika lihds 16ta Augustā 1767ta gadā jaunā weelā, un lai gan tschallī ween pei buhweschanas strahdaja, tomehr lihds Deewa-nams pilnigi tika gataws, pagabja pilni 5 gadi. Geswehftschanas deena bij no-lista us 2tro Septemberi 1772trā gadā, us to tad zeen. superintendenta l. Lange no Rīgas, un Straupes un Krimuldas mahzitaju fungi abrauja. Iaw no rihta agri gan paschu draudse, gan weest pa wiseem zeleem brauza kohpā us reti peedfihwojamu gohda- un fwehftlu-deenu, un til bagatā slaitā, la ne puš jaunais Deewa-nams newareja usnemt. Bet papreelsch bij ja=eet us wezo Deewa-namu ardeewas aldoht, ta laista dseefmu-grahmatas 194. dseefmu „Tu gars no Deewa fwehftais Deews“ nodseedajuschi, ar lahdeem atwadischanas wahrdeem un fwehfto luhgfschanu ar kustinatahi ūrdim no wezas basnizas schkihrabs un dseedadami zeen. mahzitaji ar wisu draudsi un weeseem gahja us jaunu basnizu. Tur nonahluschi nodseedaja to flawas dseefmu „Deews Rungs mehs flawejam,” tad zeen. superintendents Lange kungs jauno slaito Deewa-namu eeswehftija, un pehz tam kanzels zaur ta pasha zeen. Lange l. muti ofskaneja wisu pirmee bishbeles wahrdi jaunā Deewa-namā, schee: „Wirsch ir tas, tas sawas pakahpes debesis dara, un sawu dshwolli wirs semes stiprina, tas to juhras uhdeni fauz un isleij to pa semes wirsu, Rungs ir wixa wahrds. Amos 9nod. 6p.

Bij diwkaht gohda-deena, jo jaunā basnizā arī jaunu strahdneelu, mahzitaju Lopenowe t. eevede, kusch wairak kā 40 gadus ar svehtibū sawā draudzē strahdajis. Kad vehl pebz Deewalaposchanas basnizas dahrsu un jaunu lihku-pagrabu eetvehtija aismiguscheem par meera-meetu. Bet sħe ne dauds lihkus eerata, jo drilhs pebz tam no augstas waldischanas isnahza ta' pawehle, ne wairs kapsehtahm yee basnizahm waj zitahm ehlaħm llaht, bet labdas 1000 aňs attabl nobst jaħubt.

Schai deenai par peemina jauno basniju gresnojis Lehdurgas
dšimileelkungs ar jaunu fiaistu bilsti, kas rahda Kristus aug-
schamzesschanobs un lura wehl tagad altara lohra seenas gresno.
Jaunus altara lusturus un fiaistu kristischanas-galdu is marmora
dahwinajuschi zeen. Widrisch muischas dšimtskungs barons v. Bud-
bergs un draudse to bikeri, to tagad mahzitajs vee wahjineeleem
lihds nem. Ohtra bilde pa kreiso rohku, lura Kristus frustā si-
schanu rabda, ir no wezas basnizas vabrnesta us jauno.

Pahra gadu desmitu pehz eefwehtischanas 1796ta gadâ 11ta Mai, fwehtdeenaâ pehz Deewa-kalposchanas, kad tik fo draudse no basnizas bij isnabkuft, sibinis eespehra altari, bet Deewam gohds bes wisai leelas skahdes, lai gan no ahrypes zaur lobgeem ugunt redseja, tomehr nebij nelas dedsis, tik ween altara krahsa un gipfa datas bij nosistas un lukturi melni noswiluschi, fo attal drihs bes leelahm isdohfchanahm fataifija, ta ka winsch wehl tagad skahw.

Kad 550to dseesmu nodseedaja, tad nabza wezais zeenijamais draudses gans us altara, draudsei pafludinadams, kahbus wehrā leekamus svehtlus schodeen svehtijam. — — Kad beidsoht zeenrunatajs siavja, ta schai pagahjuscha gadu fintens winsch esohntas treschais, tas schai namā wirs schahs sanzeles ta Runga schehlaistbu leezinajoh. (Prohti mahzitajs Lopenowe, tad mahzitais Schmeders un heidlokt tgaadejaig Girenschma tebws.)

Deewa-nama peeminait us wina svehliku deemu zeen. Lehdur-gas dsimlungi baroni v. Kampenhausen bija lituschi altari is-glihtoht un ar jaunu deki gresnojuschi ka ari jaunu kristishchano-s-blokhdu dahwinajuschi. No draudses puses schai svehliku peemi-nait bija nodohmabts abus lohra lohgus raibotahm glahsehm gres-noht, het pirms schai leetü weenojahs, preelsch schahs deenas bija par wehlu, tadeht pehz tam ween wareja lohgus gatawus da-buht. Lohgi gan mafsa leelu naudu, bet par to wini ari it

²⁾ Tercif Ebereida fault.

Peelitums pee Mahjas weesa № 46, 18. November 1878.

Amerikas Neu-Ulm pilsfehtas ispohtischana
no Indianeem 1862.

(Statees. Nr. 45. Beigas.)

Arweenu leelakös bardös eeradahs pa pehzvusdeenas laiku behgli, zaur sawahm baikubalsim muhfejo bailes un ismisibü pawairodami. Apzeetinajumis pehz apzeetinajuma tapa fazelts! Schéuhnu wahrti, rati, almeni, wiss nodereja preefsch pilsfehtas ee-eefchanu apzeetinajumeem; ikkats palihdseja — wihi, feewas, behrni un firmgalwji, ikkats kant lo peenefa flakt. Rahda jauna smuka meitfha, muhfu dantfchupreku kehnineene, jaunkundse Sara usmudinaja ar fawu preefschishmi ari tohs wißgurdenakohs, un karsti kaisdamä faulē pastrahdaja wina tohs gruhtakohs darbus preefsch faweju un tehwpilsfehtas glahbschanaas. Pehzvusdeena mums aifgahja bailigā gaidichanā un usbruks naks — bailu un ismisibas naks; to mehr ir wina pahrgahja meerigi — kad ari neweena ajs ne-aifdarijabs. Peenahza 19tais Augusts, un agri pulksten pezjös no rihta, fauzo tohrna pulksteni pee luhgschanas. Us flajas weetas, pilsfehtas widū, nokrita wiß eedsiwotaji us zeileem, un pilsfehtas goridsneeks, superintendents Gadell noluhdsä karstä luhgschana ta Wiß-augstaja pafargafchanu par teem ismisufcheem. Stiprinati, eestahjabs pilsoni pehz Deewafalposchanaas ikkats fawā weetā, un wiß bija gatawi us zihniuu. Ta peenahza gandrihs pußdeena. Te eeraudsijam peevpechi tahlumä uskahpjäm weenu duhmustabu pakal ohtram, un muhfu negantu eenaidneeku tuwoßchanahs bij arweenu wairak manama. Es nosteidsohs wehl reis us to namu, kas manas dahrgakahs mantas flehp — tur winus usluhkodams few jaunu sirdibu fmeltees. Gan stundas laiku tur biju, te — kahda blauchana — kahdas bailigas behrnu un feewefchu balsis — tur no wiapuf juntem! — Altwehris lohgu issteepu ahrā galwu un — wehl tagad dchingst man ausis ta breefmu balsis, ko isdsirdu; wehl dsirchu to skatu kleedseennu no tubkstoßchahm balsim — to kleedseennu: Indiani nah! Wehl reis peespeedu fawu ditti raudadamu feewu pee fruktim, nobutshoju fawus behrnus — war buht pehdigo reis — atwehleju Wiß-augstaja godibai un steidsohs ahrā, ne-nokaweht fawia peenahkuma dalu.

Ar puhlehm til man isdohdahs fasneegt kahpenees, spraußchanahs us scho almena mahju bija waren leela; gahschohs pahri wifeem un, fasneedsu nama-durwis tai azu-mirlli, kur Indianu pirmee flinschu-fchahweeni gaifu satrigina, un — lo eeraugu! — It tuwu apakchä pee kahpenehm, kur pa nama durwim ee-eet namā, gut — no pirmahs eenaidneeku lohdes kerta, jaunkundse Sara, kas deenu preefsch tam til sirdigi un spebzigi ar fawem spehleem pee pilsfehtas apzeetinachanaas palihdseja. Winas smukajä gihmi bija nupat nahwelaßama, kamehr winas fruktis wehl dwehfschaja. Es pee winas noleezohs — wina mani wehl pasina un luhdsahs mirdamä balsi, to apglabahs un winas wegakeem pateikt. Eenaidneeku lohdehm libstoht es to aifnefu us winas wezako mahju, kas jaw leelakäs bailes bija par winas kawefchanahs ahpuß mahjas; un fpalwa ir wahja, nefpehjiga, aprakstift mahthes waimanas, kas winā fawu weenigo behrnu, fawas dñihwibas atspaïdu un preelu posaudeja. Mahtes rohkäs wina atplehta wehl weenreis fawas ajs, tad aifsteidsahs winas dwehfsle preefsch Deewa trohna, luhgt glahbinu par faw-

jeem. Indiani few par labu bija nostahjufchees it kreetnā weetā. Pilsfehtai pret wakareem iszelahs ne wifai leels pakalnis un no schihs weetas raidija weena dala eenaidneeku fawus nahwigohs fchahweenus us pilsfehtas widu, kamehr tas leelakais pulks speedahs no seemelu pufes wirfū. Schétee tapa no diwi mahzitahm pilsonu rohtahm fagaiditi, kas sirdigi ween aif fawem aifargeem tohs atgaiñajahs. Wehl japeemin, ka drihs wiß Indiani ar it teizameem fchajameem bija avbrunojußchees, kamehr muhfu laudim pa diwi treschdalahm tik dubult-flintes bija, pee tahdas kaufchanahs pawifam nederigs eetohzis. Muhfu pilsfehtas aifargafchana bija kreetna majora Flandrana waldibai nodohta. Winisch wadija pats weenu pulku pilsonu pret to nokalni, eenehma pehz ihfa kautina scho wifderigako weetu un apzeetinajahs tanis tur stahwoßchä dsirnawäss. Pa pilsfehtu wilkahs kautisch lihds pat wakaram. Smagi tumfchi pehrlona mahoni bija faktahjufchees pee debefs, un dsita krehfla nolaidahs pa pilsfehtu un klajumu. Jau no rihta bija aifsuhtitas finas us wifahm pufehm, un bailigi ilgodamees gaidijam isluhgto palihgu. Te — pehdigi dsirdami tahlumä fchahweeni — wehl reis — un atkal, un 60 wihru leels pulsizisch fasneeds pilsfehtu jahfchus teefham tai brihdi, kur patlaban eenaidneeks, eeweherodams usbruldamo tumfibü, datahm pilsfehtu aplenz, eelauschahs eelchä un eenemtohs namus aifbedsina. Ar scho no Petera zetolfschä atjahjußcho palihgu mums isdewahs, eenaidneeku wifgaram atpakal atdsicht, un wakara pulksten aifondas pedereja mums atkal wißa pilsfehta. Patam eefahla pehrlons ar warenu spehku vlohfitees un nogahsdamais lectus apdsehfa drihs ahtri u. saplahrt isplehdsamohs uguni. Naks pahrgahja rahmi un meerigi, tomehr eebaidito eedsihwotaju ajs meegs nemirdsinaja, kas katra wehtraf kaufchananä dohmaja Indianu kaufchanas un gawilefchanas fadsirdeht. Til uslehldama faule atdewa ziteem atkal sirdibu un spehkus.

Ar wiß leelo ilgo kaufchanahs mums nebija wairak ka astoni noschauti un diwadsmiit eewainoti, kamehr Indianu saudejumu spreedam us diwadsmiit lihds diwadsmiitpeezi nokau-tem un us kahdeem trihdsmit eewainoteem. Sawus aifgahjufchahs apglabahs, bija agra rihta behdigas darbs, tomehr weenmehr bihdamees, ka meschonai mums atkal drihs ne-usbruh, ne-allika mums laika pee leelakahm gohda - parahdichanahm. Weens leels kaps eenehma muhfu septinus krituschohs brahkus fawā flehp — un til ta mißliga jaunkundse Sara dabuja fawu paschas kapu; bija swelts azumirkis, kad seme fawus mironus usnehma un apfeda, un tagad parahda til ween-kahrtigs uswelts almens to dahrgu weetu, kur wini dufs.

Treßchdeen, zetortdeen un peektdeen laida muhs meschoni meerä, un daudsi jaw padewahs tahm dohmahm, ka nu wairs naiw neko bihtees. Bet tas til bija ihfs brihdis, ihfa at-puhla, ko mums debefs nowehleja, pirms eenaidneeki muhs pahrwahreja un Neu-Ulmai bija kluft ispohtitai. Jaw peekt-deen, 22trå Augustä, atnefa issuhlti wehstneschi to breefmojisu, ka Tschipiweeschi un Siofki tagad pateesi fawenojußchees un 800 wihru leels kara-spehks us Neu-Ulmu nahkoht. Atsifstu muhfu nefpehjibü un to ismisibü pehz schihm mums peenahkufchahm sinahm un pehz ta, ko muhfu ajs weenmehr redseja, tohs arween bardös eenahldamus behglus no kahsteen

ur tahleenes. Istrenkati no, ziteem nelaimigajeem, kas fawai nahwei isbehgufchi, no nelaimigeem, pee kuru wahlim un ee-wainoteem lohzelkeem farkano rasbaineeku zirwja brefmigas sihmes wehl redsamas, apdulufchi un ais bailehm bes jehgas no feewu un behrnu balsigahm kleegfhanahm, un apsinadawees, ka nefpehs preti attureetes, un fchi apsina wehl pawairota zaur nesinachanu, no kureenes un kad eenaidneeks nahks — it bes kahdas famanas, nesinadami wairs fo dariht: steidsahs daudseis pusplici, bet arweenu wehl kahdu masumina mantas lihds nemdam, aplahrtejo mahju wihrerfchi prohjam no nama un ugunkura, fo aissahweht wini ar firdi un dsihwibu buhtu valihdsejufchi, kad tik no kaut kuras puves wineem zeriba buhtu rabiijufch, ka preti-tureschanahs no wifeem kohpa weenlihdsigi un pehz kahrtas teekoh twestas.

Ohtreis mums parahdijahs Indiani festideenas rihtu un pehz pareisahm sinahm kahdi 700—800 wihr. Biju patlaban novuhlejees, muhsu dahrgakahs leetas kasté faktaut, lai to waretu nonest pilsfehtas widu drohshibá un opflatidamees pehz valihga, kas to man valihdschu aissest, ne-atradu neweena pascha. Kad nu preefch manis weena ta bija par fmagu, tad man ta bija ja-atstahj un bija tik jarauga fawa pascha dsihwiba no ta jaw flaktaf un flaktaf wirsu mahdama eenaidneeka issfargaht. No tafs jo drohshakas weetas, kur biju nosteidsees, wareju it flaidri fawu lepni vazeldamohs namu un ap to buhdamu dahrus pahredseht. Winch bija pirmais, fo Indiani eenehma un gan stundas laiku wini muhs if ta apschaudija; tad to atstahdamu un us preefchu spesdamees, tee to aissedsinaja — un man preefch azim tila mans peederums aprichts no uguns. Sahpes faschnaudsa azumirkli manu firdi un afaras nomigloja manas azis, jo tas tatfchui bija mana gadu gadeja puhlina un zensibas auglis un mana un manu behrnu dñintene. Bet kas tad wareja sinah,zik drihs muhs wifus nahwe fawas aufstas rohkas flehds, tadeht ari tahdös azumirklos weeglaki mantas un labuma saudefchanu peezefch; fawa pascha dsihwibas glahsfhana ir tas pirmais mehrkis, un pirms, kad fchi drohshibá, tad eerohdahs atkal preeki pehz fawa peederuma. Kauschanahs, dauds firdigala, un meschonu usmahlshanahs dauds dedigala neka ohtdeen, isplehtahs drihs vahr wifus pilsfehtu un tuwojahs jaw pascham widum. Sche bija muhs leelakais spehls; leelakahs eelas trihs tfchettstuhri istafija gatawu zeetofmi, kas muhs rohkas buhdams paslehpas fawas eefchás gandrihs wifas pilsfehtas eedsihwotajus. Wairak reises atkahpahs eenaidneeks atpakal aprunates un fchikitahs pehdigi usgahis, ka muhs drohshchi waretu ispohtsht, jo winch aissedsinaja gandrihs 200 namus — to starpo 3 dsirnawas, 2 alus bruhshus un 1 brandwihna bruhsti.

Nohka dreb, azis pildahs ar afarahm un spalwa sihwejahs to brefmigu ismifbu aprakstih, kas fch negantu ahtri peneendamohs uguni usskatoht, muhs wifus fagrahba. No wifleelakajahm brefmahm eeslehgiti wif fakljamees tuwodamahs nahwes azis, un dascham labam rohkas it fa notiwhukhas nogura, ar kureahm wifch lihds fchim azumirklim fawejus tik firdigi bij aissahwejis; jo buhtu eenaidneekam isdeweess, tik weenu namu no muhsu tfchettstuhraina zeetofchana aissedsinah, tad buhtu ari muhsu patwehrums nodedfis un ar to wif zeriba us glahsfchanu ispujeusi. Deewa gahdaschana bija, ka wehjch duhmu un arween augstak kahpdamo fwelmi ne wis mums — bet eenaidneekam puhta wirsu, un par

wehlu tas gan atsina, ka wina isdohmijums mums par ispohtishanu winam pascham wairak eekohda. Negantneeli isklihda wifpahri, behgdamu no tahn wineem pakalnahdahm leefmahm, un mums isdewahs weeglaki, zaur fchihm no weenas puves pasargateem, wicus tur aisdosht, kur tee no jauna gribjeja uskrift. Kaulinfch jeb fchauhishanahs aisswillahs lihds wehlaam walaram, un arween ar tahn negantahm dusmahm un ar to negahligalo kaulshanu raudsija wini zauri issprauftes lihds mums, un kad nu tas no mums netapa atwehlets, tad wini raudsija to dariht zaur leefmahm. Ta ari redseju no fawas weetas weenu no fcheem fleplawem, ka tas weena rohka jtewi, ohtra rohka flinti turedams, tihgra ahdā eetinees un zetu, to wrenigo zetu, zaur leefmahm nehma, gribedams fchini puves fawu ahsinino amatu no jauna eefahkt. Atpuhsdamees valika negantais weenu azumirkli pehz bailiga ftreheena stahwoht, nokratija pusdegdams apsegu no plezeem un no pawairotem fleplawibas preekeem us preefchu ffreedams, tas wizinaja flaki kauldams zirwi augstii vahr galwu. Ne tahlu no manim guleja kahds fmagi ewainots heidsamajas fahpes, tik pa brihtineem zaur mirdamahm luhpahm novuhdamees, un daudseisiga raustishanahs rabiijah, ka tas no fawahm mohlahm wehl ne-esohf atswabianhts. Us fchi no leefmahm gaischi apfpihdeta nelaimiga zilwela gahsahs negantais ar welna gaivilefchanu wirsu, jaw steepahs weena rohka pehz diktli stenedama mireja galwas, jaw zirwis shwingsteja zaur gaisu, te aissgrahba mana taifna lohde to neganto, un faklupdams tas wahlojahs fawas ahsinis.

Ar pulksten dwineem walara, kad tee jaw wifpahci bija atpakal atspeessi, tee atkahpahs pavifam ahs flintes fchahweena, falafija fawus noschautohs, zik ween tik tohs tahli us muhsu pust wareja atsneegt, un turejahs par nakti labi atzatu. Svehldenas rihtu atkal eegadijusches, wini turejahs tapat ahs flintes fchahweena un nodarbojahs wairak ar to, fawu lohyu laupijumu falafit, neka mums fchahdeht. Bijam tai karstaia zihnischanu atkal dauds firdigu vahru fasudejufchi; mums bija 23 mirfchi un 52 ewainoti, Indianeem bija mirfchu kahds simts. Pehdigi fwehlden pudenä eeradahs ohirs pulks mums palihgä, 150 wihr ar faweenotu walstu eerohfchrem. Ne-isteizama bija ta gawilefchana, ar fo wini tapa hanemti. Tik ilgä gaidishanu nobekufschahs dsihflas prasija fawu teefu; wihr raudaja ka johrni, un — waj drihsstu fazih? — ir es biju tanj fklitli, debes bija tatfchui lihds fchim manim manus mihihahs usturejis un mani atkal wineem.

Ihji pehz pulzina atmahfchanas wadoni fapulzejahs pre apfpreefchanas un aprunajahs ta: 1) mums bija tik preefch tfchettahm deenahm ehdeens, 2) tas masums namu, kas wehl stahweja, bija ta peepilditt ar feewefcham un behrneem, ka zaur teem neganteem kwaikem gruhtas fslimibas wareja iszeltees; un muhsu wadoni nospreeda, pirmdeenas rihtu no pilsfehtas isheet. — Bet zik brefmigi isfkatijahs, dauds ma meerigi apluhkojht, muhsu wehl preefch nezik fen seoboscha fmuka pilsfehta! Lepnahs namu-rindas bija pasudufchahs; tik wehl stahweja firdigi aissahwetais widus, un tas pats nosfkatijahs it spohzigi vahr nodeguscho weetu. Bisur fapista bahleem gihmjeem, wifur tik bija dsiedamas waimanas un schehlabas; sche wihrs mekleja ismifbas pilns fawu laulatu draugu un behrnus, raudadami behrni mekleja fawus wegalohs, un tur bija kahda gaspascha zelos nometufchis pee

fawa krituscha wihra lihka, it ka winas waimanas to dahrgo dñshwibū atpalak waretu atfault, un luhdsahs dñlti waimanana no Deewu palihgu un apschehlofchanohs.

Par nakti tapa wiſi usdabujamee rati, pawifam 142, apkeauti ar to pahral palikuscho un jaw dahrgalo mantu un wilzeji lohpini tureti gatawi, lai deeninai fñwistohr rinda waretu eefahlt kustetees. Simteem zilweku, kas pilseftu gribaja atstaht, nebijsa zita nela isglahbuschi, ka pliku dñshwibū; ir es ar fawu familiju bijam tāi flaitā. Drehbes, ar kurahm pee meshoau pirmahs tuwoſchanahs bijam apgehrbusches, bija — wiſs, kas mums atlizis. Bija aukſta noswaigluojusches nakt — dñmtenē ta pehdeja —; atstahtu pehz puſnakts to mahju, kas manejus un wehl simteem zitus zilwekus bija usnehmusi, un raudſtju zaur degoscheem drueem zauri kluht us to dahrgo weetu, kur mans peederums stahwies. Ilgoſchanahs mani tur aſtdina — zitadi nebuhtu wa-rejis fchirtees.

Ilgī man bija jamekle, pirms to usgahju, to weetu, kur meerigi un laimigi tik ilgi fawu mihi wiðū biju dñshwojis. Apstaigaju kuhpedamahs drupas un raudſtju fahneegt dahru; tas bija — kad ari pohtshts — to mehr wehl paſtstams. Pee kahda seedosha rohſchu-pudura — dahra kohſhala gresnuma — noſlihdeju no fahpehm pahrmahkts us zeem; — ſirds man gribaja waj gandrihs puſchu pliſt: ſchē nodiſhwotee gadi ſteidsahs ar wiſu, ko tee man atneſuſchi, gar manu garu. Gan bija to ſtarpa bijuſhas gruhtas deenas, truhkums un ruhipes druhsmedamees apmekletaji, tad tatſchu tahs bija pahrgahjuſhas un no augdamas pahrtſchanas aibehguſhas. Un nu ar weenu ſiteenu wiſs pagalam!

War buht, la gan ſtundu tur biju duſejis, te atſlaneja no pilſeftas ſihme, ka ja-fanahs us ſapulzes weetu; ſchigli paſehlees, noſluhzu pehdigai peeminai diwi fmukakahs rohes un atstahtu drebedameem fohtem mihi weetiku, few plashā neſinamā taħlumā zitu dñmteni melketees. Mans zelſch mani weda karā krituscho ſapeem garam un nejaufſhi aptureju fa-wus foħkus; mana ſirds bija tik pateizibas pilna pret wi-neem, un man bija, it ka es nemaf newaretu fchirtees, beſ ka wi-neem maſumina no ſchibas pateizibas nebuhtu ne-atlihdñnajis. Bes padohma apſtatiſhos apkaht — te manim eeſchahwahs abas rohes prahā —; ſapluzinaju weenu pa lapinai — jo tas bija wiſs, kas man peedereja — iſlaſtju tahs pahr to kapu un Deewu lubgdams atwadijohs no teem, kureem nu weentuligeem un atstahteem ſchē bija valiktees.

Leela flaja weeta pilſeftas preekſchā pret rihteem, bija ſchlikroſcheem nolemta par ſapulzes weetiku; man ko faſneſdoht, bija tas patlaban ar zilwekeem, lohpeem un wiſadahn leetahm pilns un pilns. Brauzamais, preekſch manis noſpreestais, stahweja gataws, un ta uſfahku fmago zelu, fawu familiju fawahkt. Atradu nabadtiti, fawu ſeewu, tik ko apgehrbusches, aif aukſuma drebedamu, muhſu trihs gulofchus behrnus raudadama apkampufe; bals man nejau-daja wiñai to noſliko brihdi paſludinah, es tik ſpeedu wiñu kluſi pee fawahm kruhtim, panehmu tohs diwi wezakohs ſeh-nus, tſchetri un diwi gadus wezus, us rohku, peepalihdeſeu ar ohtro fawai uſtizigai zeſchanas heedrenei, kas muhſu waſo — tik 10 mehnſchus wezu meitinau neſa, un ta atſneedam fawu eejuhgu, us la — tik drusku apkeauti ar ſalmeem, tik ko bija weetas preekſch ſeewas un behreneem.

Dſirſhu wehl maſunajo fmilkſteſhanu un fungteſhanu, kas

tāpat ka manejee, tik ar plahnahn waſaras drehbehn apgehebt un daudſi wehl ar plikahn galwahm, jaw no paſcha gala aif aukſuma eefahla ſkani fuhdſetees. Bju tik laimigs, ka zaur kahda drauga apschehlofchanohs dabuju wilainu apſegu; tanī eetinu abus ſehnus, lamehr mana feewina jaunalo behriniau pee fawas ſirds raudſtja faſlidiht. Ta gatawi us braukſhanu gaibijam us to wehl dohdamo ſihmi. Tuħtoſchahs ſirdis klaufiħahs biħdamahs us ſcho ſihmi un no ſcho tuħtoſchah ſirdim atſlaneja weenbalſiga eellegſchanahs, kad zaur kluſo, patlaban tuwodamohs riħtu trihs doħbjas pulkſtenu ſkanas pahr plazi aifſlaneja. Us ſcho ſihmi eefahla wiſa 1490 zilweku gara rinda, no wiſeem muhſu brunoſteem wiheem fargata un no muhſu ſirdiga Flandra wadita, us preekſch dohtees. —

Nekad gan netapa baſligals zelſch zaur klaijumu uſſahkis; un ik latru minuti mums bija jaħu gataweem pret Indi-anu uſmahlſchanohs. Zaur ſchahdahm paſtahwigahm breef-mahm meħs gruhtas zela-fuħribas weeglaki iſzeekam, un ta paċadijam tſcheterdefmit juhdas ſahjahn, bet tad, notiſcheneem leelaku zeemu un pilſeftu tuwamā, tapam pahrmichus uſ-nenti us rateem un ta aiftikam wehl tſcheterdefmit juhdas taħlu. Pateiziba lai muhſu ſirdiga Flandra iſmanigai wal-dibai, wiſs muhſu giheju pulks — iħti pee Israeleſchū iſeſchanas no Egiptes muhſu atgħdinadams — aiftika pehdigi laimigi Mankotā.

Šchē pahris deenu atpuhées ſchlikrohs no faweeem atliu-ſchajeem behdu-beedreem, un eedabujis atſpaidu no goħdigieem zilweku draugeem, kas mani ar drehbehn, ar eħdamo, ir ar to wajjadſigalo naudu apgħadja, notiku pehz dewinpadf mit deenu gara brauzeena us garainluga ar fawu familiju ſchē Pittsburgh (Penſilvanija). Šchē preekſch azumirkla eefteħijs buſas oħla, no radeem ar m-hleſibu uſnemis, es ſcho uſtakſju.

Kad ari ſchint brihdi tulſchi no wajjadſigakħm leetahm, kas preekſch muhſu deenischkigas dñshwes wajjadſigas, tad to mehr muhſu ſirds beſgaligti pateizigas pret Deewu, ka wiſch muhſu ſtarp meshoau roħlahm un eelſch taħm negantakajahm breef-mahm tik ſchelgi pafargajis, un droħſchi ġeredami fla-tamees us preekſch, pahleezinati, ka Deewa apschehlofchanahs muhſu likti drihs laipnigali pahrweħrihs, mums zitu dñmteni paſaudetahs weetā doħdama.

J. R.—n.

S w e i k i .

Sweili, miħli tautas dehli,

Sweili, loħsħu wilzeji!

Sweili, jaunee kar-a-wiħri,

Sohbentinu nefeji!

Seglojeeti kumelinus

Tehwu ſemes pagalmijs!

Wihzineeti karohdinus

Genaidne eku leħġerds! —

Bahrenitis karā gaħja,

Aħarinas flauziđams.

Tehwa deħliniſch libbst jaħja

Schelha balsi dseebadams:

„Nu ar Deewu miħla ſeme,

Kur es dñmis, uſaudis!

Šchē bij manim preeſs un laime,

Nu muhſu liktens iſſchlikris!“

Graudī un seedī.

Dsihwa bilde.

Wejōs laikos, kad zilweki wehl bija pagahni, notikahs kahdā pagahnu basnizā schahds atgadijums. Basnizā atra-dahs zilweka augumā iżirkis elks jeb elka bilde, kas pee tureenās apgalba laudim stahweja leelā gohdā, tā ka dauds laudis sawas waijadfbās us basnizu nahkuschi preefch wina nometahs un tur sawas luhgschanas naturejo. Scho luhgschanu kahds jauns preesteris bija eetwehrojis un gohdkahrigs buhdams, winsch schahdu stiki isdhomaja:

Winsch gribēja elka weetā nostahtees un liktees no laudim peeluhgtees. Winsch elka iżirkstai bildei pehz gihmja un auguma iżskatijahs lohti lihdsigs, tā ka winam tikai gihmi waijadseja druzin nokrahsoht un elka spahrnus uslīt un winsch tam bija tik lihdsigs, kā dwihnu brahli. Kad gihmi bija nokrahsojis, tad winsch elku no sawas weetas nonehma, ta spahrnus apwilzis, to kahdā laktā paglabaja un tad ta weetā nostahjahs. Drihs pehz tam basnizā sanahza laudis, nometahs us zeleem un sahla sawas luhgschanas skaitiht. Iżpachhi weena feewina apkehrahs muhsu dsihwam elgam ap kahjam un to luhdsā, lai par winaas gohwi apschehlojo-tees, ta efoht pawisam faslimuse un laikam nosprahgschoht, ja elks nepalihdseschoht.

Muhsu dsihwais elks, kam tāhda kahju spaidischana nepatika un kas laikam bija aismirfis, ka winam kā mehmam stabam jeb tehlam jastahw, sahla kahjas raustiht, eesauldamees, ka winsch ne-efoht lohpu elks, kas gohwis ahrstejoh.

Bailes fagrahba wiſus luhdsejus. Tee fabihjuschees skrejha pee preesterem pastahstiht, ka winu warenais elks kahjas kustnajis un pat wehl runajis.

Preesteri labi finadami, ka nedsihwee elki netvar nedī luste-tees, nedī runah (bet laudim finams par to neka nefaka), dohdahs basnizā pee elka un atrohn muhsu pasihstamo krahpneeku. Kas nu notika, tas weegli prohtams: preesteri steepa wilneeku gar semi un dewa tam tāhdas fukas, ka tam ne muhscham prahā wairs nenahza par elku isliktees.

Kahdā latolu klohsteri wejōs laikos ari reis lihdsigs stikis notizis, kur kahds muhsu nostahjees fwehtbildes weetā, kas ti-žis peekerts un waijadfigo foħdu dabujis.

Führmani Londone.

Kā lasitajeem jaw finams, tad Londone ir ta leelaka pils-ſehta wiſā paſaulē, wiſumasaki Eiropā, jo Londonei ir wai-raf eedsihwotaju neka Widsemē un Kursemē, ja Widsemneekus un Kursemneekus kohpā ſaklaita. Tāhdā leelā pilsſehta ir wiſas buhſchanas leelifli, tā par peemehru tur ir 13,900 fuhrmani, kuru ūrpā atrohdahs ūdeerei wiħri, aħrifas, ad-wokati, mahzitaji un weens tāhdas, kam peenahkabs lorda (Anglu leelkunū) kahrti. Leetas, kas fuhrmanu ratos gada laikā teek aismirfas, fneedsahs fawā weħħtibā lihds kahdeem 150,000 rubleem. Fuhrmani ar sawu braukſchanu par gadu nopolna kahdu 30 lihds 35 miljonus rublu.

Seewu uſtiziba.

Kahda awise is Memfīas paſneids schahdu finu pahr ſeewu uſtiziba: Pa to laiku, kamehr breeſmiga fehrga „dsel-

tonais drudſis“ pa Memfīas pilſehtu ploħſijahs, daudskahrt notikahs, ka wezakee sawus behrmus un behrni sawus weza-lohs un wiħri sawas feewas atstahja, bet tas nenotika, ka feewas buħtu sawus faslimuſčhus wiħrus atstahjuſčas, wi-nas sawus wiħrus aploħpa, tikai weena weeniga efoht no sawa faslimuſcha wiħra aismukufe. Lai faka nu, ka feewas sawus wiħrus nemihle?

Ka tu zitom, tā zits tei.

Reiſ tschigans, gribedams sawu ſirgu pahrmihl, to lohti uſteiza. Kahds wihsdegumis tam garām eedams faka: „Ko tur nu maitu tilk dauds flaweht. Til us meschu wedams un ahda nowelkama.“

„Par to nekas;“ atbildeja tschigans meerigi, „es ari lihds schim dohmaju, ka juhs efat fkorħderis, jeb weħheris; bet ka nu redsu, tad efat tikai „ſirgu-dihratajs.“

Seeweeshu atreebſchanahs.

Behmu semē atgadijess schahds notikums: Kahdam wiħ-ram nomira feewa. Iſpauhdahs walodas, ka wiħrs pee tam efoht wainigs, ka feewa miruſe. Zitas tureenes feewas tā nodohmā weenojahs, ka pee wiħra ja-atreebjahs, un to tā darija: Kad feewas liħki ar sahru kapā eelaida, tad feewas wiħru eegrūħda kapā sahla winam almenus wiſu mest un fmiltis uſbehrt. Ja mahzitajs pee laika nebuħtu ūrpā nah-žis, tad feewas buħtu wiħru nogalinauſčas.

Weens loħgs.

Kahds wiħrs ar weenu aži fatika riħta agrumā kahdu kipraino, ar kuru winsch labi paſinahs, un us to johkoda-meess teiza:

„Peħteri, tu jaw til agri eſi uſnehmees nastu nest?“

„Preefch teiws tas gan leekahs lohti agri,“ Peħteris at-teiza, „jo tew til weens loħgs ween til waħda. Gr.

Miſu appluhdinashanu.

Aſrikas apgalbā atrohnahs miſiġi fmiſħu tukfneſiſ, kuru par Sahara noſauz. Tagad ir nodohmajuſči, fcho tukfneſiſ ar juhrs uħdeni appluhdinah un us tāħdu wiħse to padariht par augħligu. Schahs leetas pratejs, Lejeps, kas iſġudroja Suezes kanala rakħchanu un tā tāf-naklu uħ-den ġelu wilka no Eiropas u Indiju, tagad uſneħmis meħ-roħchanu deħi Saharas tukfneſha appluhdinashanu. Laikam ari fċis darbs winam iſħohfees.

Miħfel a.

Kamehr ne-efmu redsama,

Kamehr nekam neberu;

Bet ja naħku ūr-dibba,

Ari laba neneſu. —

Walbi mani weizigi,

Għar-dumu tad dabuſi.